

1. Dünya, olaylardan oluşmuştur. Bir olay, kendinden öncükilerin bir sonucu, sonraki bazılarının nedenidir. Yani olaylar arasında bir neden - sonuç ilişkisi vardır. Bu yüzden bir tek olayın, evrenin birliğini yansıttığı söylenebilir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bir olayı bilmek, onunla ilgili olan her şeyi bilmektir.
- B) Varlığın bilgisine ulaşmak olanaksızdır.
- C) Bütün varlıkların temelinde maddi gerçeklik vardır.
- D) Varlık, insan düşüncelerinin bir ürünüdür.
- E) Varlığın değişim geçirdiği düşüncesi kabul edilemez.

2. Hobbes'a göre kendi kendine dayanan her şey ancak bir cisim olarak düşünülebilir. Cevher niteliğinde olan şey, bilincin dışındadır. Bilincin dışında olmak da maddesel olmak, mekanda bulunmak anlamını taşır. Her cevher bir cisim, her olay bir harekettir. Hatta Hobbes, ruh gibi soyul bir kavramın bile duyularla algılanamayacak kadar ince bir cisim olduğunu ileri sürmüştür.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi Hobbes'a ait bir görüş olamaz?

- A) Tüm varlıklar cisimlerden oluşmuştur.
- B) Duyusal alanın dışındaki nesneler de cisimseldir.
- C) Bilincin dışında olan şeyler duyusal alanın sınırları içindedir.
- D) Tüm varlıklar akılla kavranabilen ideallardır.
- E) Tüm varlıklar maddenin hareketiyle açıklanabilir.

3. Ontoloji, görüşlerin arkasında kalan "kendinden varlığı" bir başka deyişle "mutlak olanı" arayan bir felsefe disiplini. Varlığı yalnızca varolması açısından, yani başka belirtilerini göz önüne almadan kavramaya çalışır. Metafizik ise doğa ötesi sorunlarla ilgili akılcı açıklamaları içeren bir felsefe disiplini. Ontoloji genel varlıkla ilgilenirken, metafizik yalnızca soyut varlıklarla ilgilenir.

Bu parçaya göre, metafiziği ontolojiden ayıran yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlığı inceleme konusu yapması
- B) Varlığı incelemede düşünceyi yöntem alması
- C) Varlığı sorgulayarak açıklaması
- D) Düşünme sonucu varlık hakkında bilgiye ulaşması
- E) Duyusal alanın ötesini açıklamaya yönelmesi

4. Platon, idealist bir filozoftur; evren anlayışı bakımından da mistiktir. Ona göre bu dünyada algıladığımız nesne ve olgular birer görüntüdür. Gerçeği görüntülerde değil, onların gerisinde yer alan "idea"larda aramak gerekir. Görüntüleri, duyularımız yoluyla öğreniriz; oysa ideaları anlamamızın biricik aracı akıldır.

Platon'un bu görüşüne dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Algıladığımız nesneler sadece birer yansımadır.
- B) İdeaları kavramanın yolu akıldan geçer.
- C) Gerçeği, görünenlerin gerisinde aramak gerekir.
- D) Gerçek olan algılanabilen varlıklardır.
- E) Duyular ancak görünenleri algılayabilir.

5. Varlık hakkında ortaya konan görüşlerden biri de varlığın atomlardan oluştuğu görüşüdür. Bu görüşe göre, atomlar sonsuz derecede küçük ve sonsuz sayıdadırlar. Aralarında sadece büyüklük ve biçim farkı vardır. Kendi özlüklerinden gelen bir hareketlilik içindedirler. Birleşerek ve ayrılarak nesneler ve canlılar dünyasını oluştururlar, boşluk içerisinde hareket ederler.

Bu parçada varlıkla ilgili hangi görüşe yer verilmiştir?

- A) Varlığı madde olarak kabul eden
- B) Varlığı oluş olarak kabul eden
- C) Varlığı idea olarak kabul eden
- D) Varlığı fenomen olarak kabul eden
- E) Varlığı hem düşünce hem madde olarak kabul eden

6. İlkçağda, Thales'ten kısa bir süre sonra ortaya çıkan ve Thales gibi Milet'li olan Anaksimandros: "Su gibi belli ve sınırlı özelliklere sahip bir şeyden, farklı ve çeşitli, hatta birbirine zıt şeyler veya nitelikler nasıl çıkabilir? Örneğin odun yanar. Oysa Thales'e göre o suyun yoğunlaşmış bir biçimidir. Ama su yanmaz, tersine yanan şeyi söndürür. Şimdi odun gibi yanıcı bir şey, hatta ateş gibi yakıcı birşey, su gibi yanıcı olmayan bir şeyden nasıl çıkabilir?" demektedir.

Bu görüşünde Anaksimandros aşağıdakilerden hangisini eleştirmektedir?

- A) Mutlak varlığın olması gerektiğini
- B) Herşeyin, suyun değişik biçimleri olduğunu
- C) Görüşlerin sistematik olması gerektiğini
- D) Felsefe konularının değişmezliğini
- E) Filozofların birbirlerinin düşüncelerini kabul etmemelerini

7. Whitehead'a göre var olan her şey değişim halindedir. Örneğin, bir elma önce yeşildir, sonra kızanır ya da sararır. Dünya'da daima yeniyi ve yenilenmeye doğru bir eğilim vardır.

Bu parçaya göre Whitehead'ın varlık görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlık oluşturm.
- B) Varlık ideadır.
- C) Varlık maddedir.
- D) Varlık fenomendir.
- E) Varlık madde ve ideadır.

8. "Gerçekten var olan nedir?" sorusuna "Şu görmüş olduğumuz tek tek nesnelerdir; şu masa, şu insan, şu ağaç, gibi objelerdir. Yoksa Platon'un dediği gibi görmediğimiz idealar değildir."

Aristoteles bu görüşüyle gerçek varlıkların hangi özelliğe sahip olduğunu vurgulamaktadır?

- A) Somut olduğunu
- B) Soyut olduğunu
- C) Kullanılabilir olduğunu
- D) Düşünsel olduğunu
- E) Gözlenemeyen olduğunu

9. Kant'a göre insan aklındaki bilgilerde "kaçınmadığı sorular yüzünden tedirgin olmak" gibi garip bir alim yazısı vardır. Gerçekte bu sorular aklın kendi yapısından çıkar, ama bunlara kendisi de cevap veremez. Çünkü bu sorular insan aklının her türlü gücünün üstüne çıkar.

Kant bu görüşünde aşağıdakilerden hangisine işaret etmektedir?

- A) Sanat bilgisine
- B) Din problemine
- C) Metafizik alana
- D) Ahlak ilkelerine
- E) Siyasal kavramlarına

10. Hepimiz nesnelerin varlığa geldiklerini, değiştiklerini ve yok olup gittiklerini görüyoruz. Nesnelerdeki bu değişim, evrende gerçekten kalıcı olan bir şeyin bulunup bulunmadığı sorusuna yol açar. Evrendeki şeylerin neden meydana geldiği, nesneler için var olmanın ne anlama geldiği insanlar için büyük merak konusudur.

Bu parçada sözü edilen konularla felsefenin aşağıdaki alt dallarından hangisi ilgilidir?

- A) Bilgi felsefesi
- B) Varlık felsefesi
- C) Ahlak felsefesi
- D) Bilim felsefesi
- E) Din felsefesi

11. Tann'ın varlığı, ruhun ölmeliği, evrenin nereden gelip nereye gittiği ile ilgili problemler metafizik problemlerdir. Çünkü bu tür soruların ne bilimsel cevapları ne de gelecekte cevap verileceğine ilişkin sağlıklı bir ipucu vardır. Metafizik, Tanrı, ruh, ölümsüzlük, evrenin başı ve sonu gibi konularla ilgili sorulara salt düşünce yoluyla yanıtlar getirmeye çalışır.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Metafizik problemler deneysel olarak doğrulanabilir.
- B) Metafizik, duysal alanın üstündeki konularla ilgilidir.
- C) Metafizik sorulara tatmin edici cevaplar verilememiştir.
- D) Metafizik soruların bilimsel cevapları yoktur.
- E) Metafizik problemleri çözmede aklın gücü yeterlidir.

12. Herakleitos'a göre, evren boyuna akan, durmadan değişen, dönüşümlü olarak yok olup yeniden ortaya çıkan bir süreçtir. Evrende durağan ve kalıcı bir şey bulunduğunu sanmak bir yanılgıdır. Sonsuz değişimler içinde değişmeyen, durağan kalan tek şey "değişmenin ilkesi"dir. Bu bir yasadır, evrenin düzenidir, logostur.

Bu parçaya göre Herakleitos, varlıkla ilgili aşağıdaki görüşlerden hangisini benimsemektedir?

- A) Varlık dinamik bir oluşturm.
- B) Varlık kavranan ideadır.
- C) Varlık durağan maddedir.
- D) Varlık fenomendir.
- E) Varlık kapsamlı düşüncedir.

13. Platon, tüm değişimlerden öte, mutlak ve değişmez olanı bulmak peşindedir. Sonunda, duysal dünyanın üzerinde, doğadaki tüm olup bitenlerden daha gerçek olduğunu öne sürdüğü fikirleri bulmuştur. Platon'a göre bütün varlıklar, varlıklarını bu fikirlerden almışlardır. Bu fikirler "idea"lardır ve bunlar doğustandır.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Gerçeklik insan düşüncesinde yer alır.
- B) Mutlak, değişmez ve gerçek olanlar, idealarlardır.
- C) Gerçek olan tek şey algılarımızdır.
- D) Nesneler ideaların görüntüsüdür.
- E) Mutlak ve değişmez olanın bilgisine ulaşılabilir.

YANITLAR

1-A 2-D 3-E 4-D 5-A 6-B 7-A 8-A 9-C 10-B 11-A 12-A 13-C